

Odborný seminár „Stratená vláda ľudu“ o ústavnom usporiadaní štátu

Milí priatelia,

Už 25 rokov žijeme v demokratickom štátnom zriadení a 22 rokov týmto štátom je Slovenská republika. Z ústavného hľadiska Slovenská republika je klasickou parlamentnou demokraciou, kde sa ľud na správe vecí verejných zúčastňuje prostredníctvom svojich zástupcov volených v slobodných voľbách. Títo zástupcovia ľudu – poslanci – sú základným prvkom prostredníctvom ktorého si ľud, teda občania presadzujú svoje predstavy a záujmy pri správe vecí verejných.

Otázka, ktorú si dnes chceme položiť a diskutovať o nej je, nakoľko sú občania spokojní so súčasným stavom a či občania cítia, že všetka moc v štáte vychádza od občanov a štát je riadený a spravovaný v záujme občanov? Otázkou je či občania cítia a či sú presvedčení, že ich volení zástupcovia ich aj skutočne zastupujú a riešia problémy v ich záujme a k ich spokojnosti. Ak sledujeme a vnímame situáciu v štáte a náladu medzi občanmi, musíme konštatovať, že tomu tak nie je. Vidíme, že priepasť medzi ľudom a jeho zástupcami sa zväčšuje, rastie nedôvera voči ústavným orgánom a i voči zastupiteľskej demokracii vôbec. Dôkazom toho je skutočnosť, že neustále klesá počet voličov zúčastňujúcich sa parlamentných volieb. Občan sa stáva skeptickým a prestáva veriť, že obyčajný človek môže nejakým spôsobom situáciu ovplyvniť alebo dokonca zmeniť.

Zmeniť tento stav je úlohou politikov a politických strán. Tlačiť ich k tejto zmene musia všetci občania a občianske združenia, ktorým tento stav v spoločnosti nie je ľahostajný.

Prvým a dôležitým krokom ktorým by sa zmenšila odtrhnutosť poslancov od ich voličov by mohla byť zmena volebného systému. Zmena, ktorá by spôsobila, že poslanec by v prvom rade zastupoval záujmy svojich voličov, potom záujmy svojej strany a jej členov a až potom záujmy vedenia strany a svojho predsedu. Zmena, ktorá by znamenala, že by občan - volič poznal poslanca, ktorého volil, mohol hodnotiť jeho pôsobenie a zaujať svoj postoj k nemu v nasledujúcich voľbách.

V súčasnej dobe platný volebný zákon platí od roku od roku 1997, v dobe svojho schválenia bol vnímaný celým demokratickým politickým spektrom ako účelový, ktorým chcel vtedajší predseda vlády Mečiar znemožniť alebo sťažiť opozícii úspech v parlamentných voľbách 1998. Všetci vtedajší politici sľubovali v prípade úspechu vo voľbách jeho zmenu. Potom ho však nikto nezmenil, hoci na to bolo dosť dôvodov a príležitosti. Predsedovia strán a najužšie stranícke vedenia mu prišli na chuť. Pochopili, že posilňuje ich pozíciu voči členskej základni a tým aj ich formálnu autoritu. Umožňuje výber kandidátov na poslancov na základe lojality k vedeniu strán, bez ohľadu na názory straníckej členskej základne a voličov. Neriešenie tohto stavu stále prehľbuje apatiu voličov, laxnosť a servilnosť členskej straníckej základne a nedôveru občanov v politický systém.

Som presvedčený a myslím si, že aj my všetci, že náš dnešný seminár a diskusia prispeje k tomu, že sa tento stav začne meniť.

Dnes si vypočujeme hlavný referát p. Ivana Šimka , ktorom charakterizuje hlavné tézy, ktoré by smerovali ku prekonaniu tejto nedôvery v spoločnosti a ktoré sme my navrhovali do programu KDH.

Potom vystúpi p. Ľubomír Vlčák s príspevkom, v ktorom okrem iného nám priblíži ako fungujú prvky priamej demokracie vo Švajčiarsku.

P. Jozef Bača vo svojom vystúpení sa bude zaoberať nástrojmi na obmedzenie vplyvu nevolených nátlakových skupín na chod spoločnosti.